

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d.	:	
Commissie	:	9 September 2025
Portefeuillehouder	:	mevrouw Th. van der Windt (wethouder)
Zaaknummer	:	1323465
Productiedatum	:	18 juli 2025

Onderwerp

Dit voorstel gaat over de gevraagde zienswijze voorgestelde aanpassingen afvalinzameling grondstoffenbeleid.

Voorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 september 2025

b e s l u i t:

1. Haar zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de voorgestelde wijziging van de afvalinzameling in Bloemendaal;
2. een keuze te maken voor de in het voorstel opgenomen optie A (aanpassing).

De raad voornoemd, d.d.

de griffier,

de voorzitter,

Voorgesteld besluit

1. Haar zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de voorgestelde wijziging van de afvalinzameling in Bloemendaal;
2. een keuze te maken voor de in het voorstel opgenomen optie A (aanpassing).

Aanleiding en beoogd effect

Aanleiding

Op 13 juli 2023 heeft het college u geïnformeerd over de beleidsevaluatie van ons afvalbeleid en u uitgenodigd voor een beeldvormende avond. De beeldvormende avond vond plaats op 28 november 2023, waarna op 16 januari 2024 de door u gevormde kaderstelling (bijlage 1) aan het college werd voorgelegd. Op 15 oktober 2024 heeft het college vervolgens het grondstoffenbeleid (bijlage 2) vastgesteld. Op 12 december 2024 heeft u ingestemd om vijf mogelijke aanpassingen in de afvalinzameling voor te leggen aan onze inwoners door middel van een enquête. Hier hebben 497 inwoners aan deelgenomen. Nu het participatieonderzoek is afgerond, vraagt het college een zienswijze van de raad over de voorgestelde maatregelen.

Beoogd effect

Met de keuze voor optie A willen we, in lijn met de wensen van uw raad, meer op duurzaamheid sturen en dichterbij de VANG (Van Afval Naar Grondstof) doelstellingen komen: 75% afvalscheiding en maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar in 2030. Momenteel produceert Bloemendaal 191 kg restafval per inwoner en scheidt 61% van het afval. De maatregelen moeten ervoor zorgen dat Bloemendaal een duurzamer afval- en grondstoffenbeleid heeft dat bijdraagt aan het behalen van deze doelstellingen.

Politieke keuzeruimte

De raad heeft beleidsmatige keuzeruimte binnen de wettelijke kaders van de Wet milieubeheer. Deze wet verplicht gemeenten om huishoudelijk afval in te zamelen, maar laat ruimte voor de wijze waarop dit gebeurt. De Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen en het Landelijk Afvalbeheerplan 3 stellen wel doelen voor afvalscheiding en -vermindering. De raad stelt uiteindelijk de afvalstoffenverordening vast waarin de concrete uitvoering wordt geregeld.

Gedachtegang

De door de raad voorgestelde aanpassingen voor de afvalinzameling met voorgestelde uitvoering

- 1 a Kleinere afmetingen voor de restafvalbak: keuze tussen 80L en 140L.
- 1 b Inzamelfrequentie voor restafval (op termijn, na ervaring met de kleinere bakken) verlagen: geleidelijk invoeren, ondersteund door communicatiecampagnes en begeleiding.
- 2 Hele jaar door wekelijks GFT(e) inzamelen: de wekelijkse inzameling niet het hele jaar door in te voeren, maar de wekelijkse inzameling die al in de zomerperiode (juni t/m augustus) wordt uitgevoerd, ook voor de bladperiode (1 volle maand, oktober) laten gelden.
- 3 Aantal groenbakken per huishouden beperken: maximaal aantal groenbakken van 2 per aansluiting invoeren, vanaf groenbak 3 een toeslag.
- 4 Wekelijks PBD inzamelen: invoeren.

Bijhorend kostenplaatje optie A is een schatting vanuit onze verwerker Meerlanden NV per aansluiting:

	Aanpassing	Effect Afvalstoffenheffing	Effect Afvalexploitatie
1a	Kleinere afmetingen voor de restafval bak omwisselkosten	+ € 1,52	+ € 15.600
1b	Inzamelfrequentie van restafval (op termijn) verlagen	- € 37,76 (inclusief mutatie verwerkingskosten)	- € 387.450 (inclusief mutatie verwerkingskosten)
2	Hele jaar door wekelijks GFT(e) inzamelen Wekelijkse GFT(e) inzameling toevoegen voor bladperiode	+ € 30 * + € 3,16	+ € 307.800 + € 32.400
3	Aantal groenbakken per huishouden beperken	-€ 3,86	- € 39.600
4	Wekelijks PBD inzamelen	+ € 28,36	+ € 291.000
	Totaal	- €8,58	- € 88.050

*Maatregel 2 heeft een aangepast advies, beiden bijpassende bedragen zijn getoond.

Argumenten optie A

Lastenverzwaring afvalstoffenbelasting door CO₂-heffing vanaf 2026

Het kabinet heeft in de Voorjaarsnota een lastenverzwaring van €567 miljoen aangekondigd voor de afval- en grondstoffensector. Deze komt via een verhoging van de CO₂-heffing op afvalverbranding en via de afvalstoffenbelasting deels terecht bij gemeenten. Omdat Bloemendaal relatief slechte scheidingscijfers heeft, zullen de financiële gevolgen voor onze gemeente aanzienlijk zijn. Op basis van de prognose van Midwaste (zie bijlage) en onze huidige afvalcijfers verwachten we de volgende kostenstijgingen voor restafval (191 kg per inwoner bij 23.592 inwoners = 4.506 ton per jaar):

Jaar	Stijging per ton	Totale extra kosten	Per huishouden
2026	€5-7	€23.000 - €32.000	€2,22 - €3,08
2027	€15-20	€68.000 - €90.000	€6,54 - €8,66
2028	€40-65	€180.000 - €293.000	€17,32 - €28,20
2030	€100-150	€451.000 - €676.000	€43,41 - €65,07

Inwoners zien milieu als belangrijkste prioriteit

De participatie toont aan dat inwoners "de positieve effecten op het milieu" het belangrijkste vinden bij afvalinzameling, boven service en kosten: in de enquête is een vraag opgenomen waar de inwoners konden aangeven wat ze het belangrijkste vonden bij de afvalinzameling, met deze drie opties: 'service aan mij als inwoner', 'kosten aan mij als inwoner' en 'de positieve effecten op het milieu'. De respondenten vinden 'de positieve effecten op het milieu' het belangrijkste bij de afvalinzameling. Dit sluit aan bij de wensen vanuit uw raad om meer op duurzaamheid te sturen.

Vergelijkbare gemeenten behalen betere resultaten

Uit de regionale benchmark blijkt dat vergelijkbare gemeenten in de omgeving soortgelijke maatregelen hebben doorgevoerd en hiermee betere afvalscheidingsresultaten behalen. Wetenschappelijk onderzoek bevestigt dat deze maatregelen leiden tot gewenste gedragsverandering.

Financiële voordelen voor inwoners

De voorgestelde maatregelen leiden samen tot een verlaging van de afvalstoffenheffing met €8,58 per aansluiting en een besparing van €88.050 op de afvalexploitatie. Dit maakt duurzaam afvalbeleid ook financieel aantrekkelijk.

Draagvlak voor de meeste maatregelen

Het participatieonderzoek laat zien dat bij de respondenten er voldoende draagvlak is voor de voorgestelde maatregelen, mits de invoering zorgvuldig wordt gepland en de gemeente inzet op begeleiding en communicatie voor de knip op het restafval.

Aanpassing noodzakelijk voor een stap dichterbij de landelijke VANG doelstellingen

Een vermindering van ons restafval en meer service voor plastic en GFT(e) zijn noodzakelijk om richting het doel van 100kg restafval per inwoner in 2030 te bewegen en niet nog verder achter te lopen. Uit de regionale benchmark blijkt dat vergelijkbare gemeenten in onze omgeving, denk aan Hillegom en Lisse, soortgelijke maatregelen hebben geïmplementeerd en hiermee betere resultaten behalen in hun afvalscheiding.

Kanttekeningen optie A

Weerstand tegen minder frequent restafval ophalen

76% Van de inwoners is negatief over vierwekelijks ophalen van restafval. Ook bij driewekelijks ophalen is 50% negatief. Dit vereist extra aandacht voor communicatie en begeleiding. Invoering van deze maatregel is echter noodzakelijk voor het te behalen resultaat op de afvalscheiding en het terugbrengen van de kosten daarvan.

Beperkte verwachting over effect op afvalscheiding

Veel inwoners verwachten niet dat de maatregelen direct leiden tot betere afvalscheiding. Uit onderzoek in andere gemeenten blijkt echter dat dit effect zich vaak pas na invoering manifesteert.

Het bijgevoegde adviesrapport toont aan dat wetenschappelijk onderzoek (CBS 2023, CE Delft 2021, Afvalfonds Verpakkingen 2023) bevestigt dat vergelijkbare maatregelen in andere gemeenten uiteindelijk leiden tot de gewenste gedragsverandering, ook wanneer aanvankelijke weerstand aanwezig is.

Risico's

De financiële gevolgen zijn schattingen die afhangen van marktprijzen voor grondstoffen. Voor stromen zoals papier en PBD fluctueren tarieven door onzekere factoren. Bloemendaal heeft weinig langjarige contracten en kan daarmee inspelen op marktontwikkelingen.

Alternatieven

De maatregelen niet doorvoeren betekent dat er in 2026 geen verbetering in afvalscheiding wordt behaald. Hiermee raakt de landelijke doelstellingen nog verder weg en loopt Bloemendaal nog verder achter op de landelijke cijfers en vergelijkbare gemeenten.

Overwegingen van het college

Hierdoor ontstaan er twee mogelijkheden:

A: Aanpassingen

1. Kiezen voor het doorvoeren van de aanpassingen. Het college zal vervolgens in Q3 2025 de nieuwe afvalstoffenverordening en het uitvoeringsbesluit voorleggen aan de raad. In Q4 2025 volgt de verordening afvalstoffenheffing 2026.
 - Voordelen:
 - i. In lijn met de respons uit de participatie: milieu op 1.
 - ii. De gemeente Bloemendaal zal in lijn met andere vergelijkbare gemeenten in Nederland een stap zetten richting de landelijke VANG-doelstellingen.
 - iii. Het afvalscheidingspercentage zal verbeteren.
 - iv. Op den duur zullen de kosten verlagen doordat de vergoedingen van de stromen GFT, PBD, en OPK zullen verhogen door betere recyclepercentages.
 - v. Lagere kosten afvalinzameling / verwerking per huishouden
 - Nadelen:
 - i. Vergt een aanpassing van de inwoners.

B: Behoud

2. Kiezen voor voortzetting van de huidige wijze van afvalinzameling.
 - Voordelen:
 - i. Vergt geen aanpassingen voor de inzameling en de inwoners.
 - Nadelen:
 - i. Niet in lijn met de respons uit de participatie en het coalitieakkoord.
 - ii. De gemeente Bloemendaal zal nog verder achterlopen in verhoudingen tot andere gemeenten die wel stappen maken. Binnen de Meerlanden-gemeenten is Bloemendaal de enige die nog geen aanpassingen hebben doorgevoerd.
 - iii. Geen stappen richting de VANG-doelstellingen.
 - iv. De inhaalslag naar een betere afvalscheiding zal in de toekomst nog moeilijker worden door het groeiende achterlopen.
 - v. Vanaf 2026 zal er ieder jaar een verhoging van de kosten zijn door aangescherpte CO2-heffingen voor afvalenergiecentrales. Hoe meer restafval, hoe hoger deze kosten.
 - vi. Hogere kosten afvalinzameling / verwerking per huishouden

Het college acht het niet wenselijk om de maatregelen niet door te voeren, omdat dit betekent dat de landelijke VANG-doelstellingen niet worden gehaald. Bloemendaal zou hiermee nog verder achterblijven bij vergelijkbare gemeenten die wel deze stappen hebben gezet. Het college heeft geen alternatieve oplossing voor het bereiken van de duurzaamheidsdoelstellingen. Mocht voor voortzetting van de huidige inzamelsystematiek worden gekozen, blijft het serviceniveau gehandhaafd, maar wordt de afvalscheiding niet verder verbeterd.

Middelen

Financiële middelen

De maatregelen worden gefinancierd uit de afvalexploitatie. De geschatte financiële impact leidt tot een netto besparing van €88.050 en een verlaging van de afvalstoffenheffing met €8,58 per aansluiting. De invoering van kleinere bakken kost eenmalig €15.600 aan omwisselkosten.

Personele middelen

Voor de uitvoering zijn geen extra personeelsuitbreiding nodig. De huidige organisatie kan de maatregelen implementeren.

Organisatorische middelen

De maatregelen vereisen aanpassingen in de afvalinzameling door verwerker Meerlanden NV. Dit kan binnen de huidige organisatiestructuur worden gerealiseerd.

Participatie

Het participatieonderzoek is uitgevoerd conform het Participatiebeleid Bloemendaal 2021. Via verschillende digitale kanalen hebben 497 inwoners met evenredige spreiding over alle dorpskernen deelgenomen aan de enquête. Nu vraagt het college de zienswijze van de raad over de uitkomsten en voorgestelde maatregelen.

Communicatie

Na vaststelling van de raadszienswijze zal het college een communicatieplan opstellen voor de invoering van de maatregelen, inclusief campagnes ter ondersteuning van inwoners.

Vervolgproces/evaluatie

Evaluatie

Indien gekozen wordt voor alternatief A: Een jaar na invoering (Q1 2027) wordt geëvalueerd of de maatregelen het gewenste effect hebben gehad op afvalscheiding en -vermindering. De raad wordt hierover geïnformeerd via een evaluatierapport.

Bijlagen

1. Kaderstelling
2. Grondstoffenbeleid gemeente Bloemendaal
3. Resultaten participatie afvalinzameling
4. Adviesrapport resultaten enquête wijzigingen afvalinzameling
5. Prognose Midwaste lastenverzwaring afvalstoffenbelasting en CO₂-heffing

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester.

, gemeentesecretaris.